

A szeretet parancsa és ajándéka

Időpont: Advent 1. vasárnapja – 1953. november 29.

Alapige: 1Pt 1,22-25

„Lelketeket az igazság iránt való engedelmisségben képmutatás nélkül való atyafiúi szeretetre tisztítván meg a Lélek által, egymást tiszta szívből, buzgón szeressétek; mint a kik újonnan születettek nem romlandó magból, de romolhatatlanból, Istennek ígéje által, a mely él és megmarad örökké. Mert minden test olyan, mint a fű, és az embernek minden dicsősége olyan, mint a fű virága. Megszárad a fű, és virága elhull: de az Úr beszéde megmarad örökké. Ez pedig az a beszéd, a mely néktek hirdettetett.”

Újra itt van advent s vele az új egyházi esztendő. A mai napra kirendelt szentlecke a szeretetről és az ígéről beszél. Advent a szeretet hónapja. Készülünk benne karácsonyra, Isten szeretete kijelentésének nagy ünnepére, s arra a napra, amelyen ennek az isteni szeretetnek visszhangjaként az örvendező ember meg akarja örvendeztetni felebarátait. Ránk fér tehát a tanítás a szeretetről. Az új egyházi esztendő pedig az igehirdetésre figyeltet fel minket, melynek új sorozata indul meg az új egyházi esztendőben. Ránk fér tehát a tanítás az ígéről. A mai ige ezenkívül össze is kapcsolja a szeretetet és az ígét. Úgy beszél az ígéről, mint amin keresztül Isten újjászületett, szeretetre képes étellel ajándékozta meg az övéit. A mai szentlecke üzenete tehát ebben foglalható össze: *A szeretet parancsa és ajándéka.*

1. Az ige nem akármilyen szeretetet parancsol. Így kezdődik: *„Lelketeket az igazság iránt való engedelmisségben (...) szeretetre tisztítván meg a Lélek által...”* Az ige által parancsolt szeretet tehát *engedelmes* szeretet. A világ azt állítja, hogy parancsszóra, engedelmisségből nem lehet szeretni. A szív nem tűr kényszerítő béklyót. Szeretete mindig önkéntes és szabad. Engedelmisségből tehát lehet mutatni a szeretetet, de nem lehet érezni. Ezzel szemben Isten nem tűr egyetlen életterületet sem az övéinél, ami nem áll az ő rendelkezése alatt, hanem önállóan, Istentől függetlenül akarja élni életét. A szeretetünket is az ő rendelkezési körébe akarja vonni a Lélek által. Nem azt kell tehát szeretnünk, aki vagy ami felé a szívünk megmelegsik, hanem akit és amit a Szentlélek mutat nekünk. És nem úgy kell szeretnünk, ahogyan a szívünk szeretettárájának dagálya és apálya magával hozza, hanem úgy, ahogyan a Szentlélek kívánja tőlünk és tanácsolja nekünk. Isten ugyanis nem azt akarja, hogy mi szeressünk, hanem azt, hogy ő szeressen rajtunk keresztül, hogy az ő szeretetének csatornáit legyünk, ez pedig csak a Szentléleknek való engedelmisségben történhetik meg. Hányszor volt a mi szeretetünk engedetlen szeretet! Hányszor sztrájkolt a szívünk, mikor Isten fel akarta használni szeretete megmutatására!

Az ige azonban nemcsak a Léleknek való engedelmisségről beszél, hanem közelebről az igazság iránt való engedelmisségről is. Az ige által parancsolt szeretet tehát *az igazsághoz hű* szeretet. A világ azt állítja, hogy az igazság kellemetlen, aki pedig szeret, az nem akar kellemetlenséget a másiknak, megengedett, sőt kötelező tehát a szeretet számára az úgynevezett kegyes hazugság. Van azonban ebben a gondolkodásban egy nagy tévedés. Sohasem az igazság a kellemetlen, hanem mindig az igazság közlési módja: a részvétlenség és az elítélés. Ha a rossz hírt valaki közönyösen közli, mint a sürgönydrót, ami nem izgul fel, akár öröm-, akár gyász hír zúg is rajta végig; ha valaki a leleplező igazságot úgy vágja oda a bűnös fejéhez, hogy szinte kéjeleg belé, az nem szolgálja nemcsak a szeretetnek, hanem az igazságnak sem. Az igazi szeretet leül az igazság által lesújtott ember mellé, vele szenved és imádkozik. Nem szívtelenség és gorombaság, amit mond és csinál. A másik sem érzi annak. Hányszor volt a mi szeretetünk édeskés szörp, amikor komolynak kellett volna lennie, és hányszor volt otromba, mikor gyengédnek kellett volna lennie!

Az ige által parancsolt szeretet *képmutatás nélkül való* szeretet. A szeretetnek mindig megvan az a veszedelme, hogy megüresedik, tartalom nélkül való formává merevedik. Ilyenkor modorra válik, a társadalmi illendőség hagyományává, a jólneveltség kérdésévé. Mennyi ilyen képmutatás van a társadalmi érintkezésben, amit már nem is érzünk képmutatásnak, kezdve a „Jó napot!” köszöntéstől az „Örvendek, hogy találkoztunk!”-on át a „Viszontlátásig!” való búcsúzásig! Vannak, akik úgy akarnak segíteni ezen, hogy hadat üzennek minden társalmi illetnek, s modortalan emberekké válnak azon a címen, hogy ők nem akarnak képmutatóskodni s hazudni. Nem az az orvosság, hogy dobjunk ki az életünkben mindent, ami szeretetet mutat, de nem takar szeretetet, hanem az, hogy töltsünk meg szeretettartalommal mindent, ami mögött nincs szeretet, csak megszokás az életünkben. Mi mindenre el lehet mondani nálunk is, hogy zengő érc és zengő cimbalom, de szeretet nincs benne!

Az ige által parancsolt szeretet *tiszta szívből való* szeretet. A szeretetet beszennyezte az ember. Beszennyezte a birtokvágygal. Az igazi szeretet mindig áldozó szeretet. Átadja önmagát annak, akit vagy amit szeret. Tékozló szeretettel akar mindent neki adni. Szolgálni akar neki úgy, hogy olvadjon fel egészen benne, tűnjék el egészen az ő életében. Az igazi szeretet nem birtokolni akar, hanem minden birtokát odaáldozza szerelme oltárára. Ezzel szemben a beszennyezett szeretet birtokolni akarja szeretete tárgyát. Ezért érzéki, élvező és önző. Mennyivel több mibennünk is ez a birtokba venni akaró, mint a birtokba adni vágyó szeretet?

Az ige által parancsolt szeretet *buzgó* szeretet. Olyan, mint a forrásvíz, mely akkor is buzog, ha szárazság van. Felszínen futó patakok kiszáradhatnak, őt rejtett mélységek táplálják, hogy el ne fogyjon üdítő vize. Az igazi szeretet ilyen megmaradó szeretet. Kiábrándíthatatlan, elfogyhatatlan. Független a külső körülményektől. Isten szeretetének rejtett mélységei táplálják kifogyhatatlanul. A mi szívünk hány szeretetben hült már ki, s csúfolta meg a szeretet himnuszának utolsó sorát: Megmarad a szeretet!

2. Ki képes erre a szeretetre? Én nem. Bizonytal te sem. Egyetlen ember sem. A természeti ember, a Biblia nyelvén az óember képtelen így szeretni. Az óember csak önmagát képes szeretni. Amikor másokat szeret, végeredményben akkor is önmagát szereti. Szereti azt a kellemes érzést, amit a szép látása kelt benne, vagy azt a hasznot, amit a valakivel való kapcsolata neki jelent. Úgy szeretni, ahogyan ez az ige parancsolja, csak újjászületett ember képes. A születés azonban esemény, nem pedig emberi akarat produkciója. Velünk történik, nem mi csináljuk. Így van az újjászületéssel is. Az újonnan született élet *Isten ajándéka*. Ezért mondja az ige, hogy erre a szeretetre csak azok képesek, akik újonnan születtek nem romlandó magból, de romolhatatlanból, Istennek ígéje által. Isten tehát a szeretetre képes új élet ajándékát az ő ígésén keresztül adja. Ígéjével kétféle módon közeledik hozzánk: az írott ígésben és a hirdetett ígésben. Amaz a Biblia, emez a prédikáció.

Ránk az újjászületésből annyi tartozik, hogy becsüljük meg és fogadjuk be Isten ígését. Ennek a megbecsülésnek egy megjelenési formájára utal a mai szentlecke: Úgy nézzünk Isten ígésére, mint örök értékre!

Nézzünk így az írott ígésre, a Bibliára is! Nem muzeális érték a Biblia, melynek értéke régiségében van, de amely már csak vitrinbe való, mai jelentősége nincs. A Biblia él és megmarad örökké. Mindennek rendelt ideje van. A mező fűvének, a kert virágának s az ember dicsőségének is. Az egyik tavasztól ősziig él. A másik pár nemzedéken át. De az Úr beszéde megmarad örökké. A Biblia túlél mindenkit és mindent. Túléli az eget és a földet is. Ég és föld is elmúlnak egyszer, de az Úr beszéde megmarad örökké. Pedig az ember mindent elkövetett és elkövet azért, hogy elpusztítsa a Bibliát. Tiltott könyvvé tették, hajtóvadászatot rendeztek utána, máglyákon égették meg. Támadták a gúny nyilaival, a tudomány fegyverzetével. A Biblia túlélte minden támadóját. A Biblia azonban nemcsak megmarad, hanem él is. Nincs dohos régiségsgaza. Mindig modern. Minden időben Isten mai beszéde a ma élő emberhez. Péter nem romlandó magnak mondja. Olyan mag tehát, mely nem veszíti el csíráképességét. Élet fakadt belőle, mikor először hangzott el. Élet maradt benne akkor is, mikor betűkbe merevedett. Évezredek során olvasták, s évezredekben át születtek tőle újjá embermilliók.

De nézzünk így mint örök értékre a hirdetett ígésre, a prédikációra is! A mai szentlecke utolsó verse így szól: „*Ez pedig az a beszéd, a mely néktek hirdettetett.*” Az ige magva rendszerint a hirdetett és meghallgatott ige útján kerül az emberi szívbe. Néha nagyon emberi a köntöse. Mindig méltatlan ahhoz a szent tartalomhoz, amelyet hirdet, s ahhoz a nagy feladathoz, melyet végre kell hajtania. Mégis meg kell becsülnünk! Lehet, hogy az egyik modern vetőgéppel veti már az ige magvát, a másik még mindig kérges parasztyenyérből szórja a magot, a lényeg mégis csak az, hogy tiszta magot vessen.

Aki ilyen megbecsüléssel fogadja Isten ígésének magvát, abban megindul az újjászületés folyamata. Hogyan? Az titok. De hogy megindul, az tény. Megfogant egy új élet, s egyszer majd, mikor eljön rendelt ideje, megszületik az új ember. Hogy ez az új ember, aki megszületett, miként tanul meg igazán szeretni, az is titok. Ajándékba kapja Istentől. Az ige szüntelen arról a szeretetről beszél neki, amellyel Isten szereti őt, s amellyel neki kell szeretnie a felebarátját. Egyszer csak elkezd járni az Istentől számára előre elkészített jó cselekedetekben.

Isten parancsolja, de egyben ajándékozza is az új szeretetet. Nincs tehát senkinek mentsége a szeretetlenségre. Csak figyeljünk Isten ígésére az új egyházi esztendőben, s miénk lesz az új szív, az új élet, az új szeretet! Ámen.